

Oplegnotitie bij initiatiefvoorstel Brabant Bijenland

Doel van het initiatiefvoorstel

De aard van het initiatiefvoorstel ligt in het versterken van de bijenpopulatie door nuttig (agrarisch) natuurbeheer, landbouwinitiatieven, burgerparticipatie en overheidsinzet. Naar aanleiding van de laatste inzichten betekent dat dat er alleen investeringen moeten worden gedaan in gebieden waar de landbouw niet intensief is. In te intensieve gebieden zal de inzet van onze projecten geen of te weinig effect hebben. De niet-intensieve (agrarische) gebieden kunnen dus worden versterkt door natuurbeheer.

Dat natuurbeheer werkt in het voordeel van bijen is gebleken uit een project van het Praktijkcentrum voor Melkveehouderij en Milieu 'De Marke' bij Hengelo, Gelderland. Hier is onderzoek gedaan naar de bijen- en wespensoorten die er voorkomen in samenhang met het gevoerde agrarisch natuurbeheer. Opvallend veel soorten zijn waargenomen: 81 bijensoorten, waarvan 14% op de Rode Lijst staat en 87 wespensoorten, waarvan 39% afneemt in Nederland. Dit illustreert wat een dergelijk beheer aan natuurwaarden kan opleveren.¹

Een vorm van agrarisch natuurbeheer die effectief is gebleken, is de aanleg van gevarieerde en bloemrijke vegetatie waarin kleine stukjes natuur, zoals bosjes, houtwallen en bomenrijen, die worden afgewisseld met grasland. Ook kan men het leefgebied van de bij vergroten door de aangelegde natuurelementen waar mogelijk met elkaar te verbinden.

Steunbetuigingen

Naar aanleiding van het initiatiefvoorstel zijn er een aantal steunbetuigingen binnen gekomen. Voor de volledigheid en uw informatie zijn deze als bijlage bijgevoegd.

Projecten

In de voorbereidingen is nauwkeurig onderzocht wat de provincie voor de bijen doet. Alle voor de indieners beschikbare informatie is samengevat in het initiatiefvoorstel. Vanwege het specifieke belang van bijen, beoogd het initiatiefvoorstel om extra inzet te plegen bovenop de huidige programma's van de provincie waaronder het programma Natuur & Samenleving. In dat laatste programma staat het initiatiefnemers vrij om voorstellen in te dienen waarbij natuur een rol speelt, echter dat de bij daarbij centraal staat is niet vanzelfsprekend.

In het initiatiefvoorstel zijn 6 projecten opgenomen. Hierbij zijn een aantal partners genoemd die mogelijk de projecten zouden kunnen begeleiden en /of ondersteunen. Dat aantal kan natuurlijk worden uitgebreid en aangevuld. Belangrijk om te noemen is dat de projecten tot doel hebben om een impuls te geven aan initiatieven die ook na afloop van de provinciale bijdrage kunnen doorlopen zonder provinciale bijdrage.

De opleiding voor beleidsambtenaren wordt zodanig opgezet dat deze meerdere jaren mee kan waardoor gemeentelijke ambtenaren kunnen blijven instromen en opgeleid, bijvoorbeeld vanuit de cursusbijdragen. Hetzelfde geldt voor de imkeropleiding en de

¹ <http://www.nev.nl/pages/publicaties/eb/nummers/2007/67-6/198-203.pdf>

burgerinitiatieven. Bij de projecten met betrekking tot landbouw staat voorop dat de gewassen gebruikt (zullen) kunnen worden voor de voedselvoorziening (lupine/luzerne) of de verbetering van de gronden (groenbemesters), zodat na het opstarten voldoende momentum is om zonder provinciale ondersteuning door te gaan.

Partners per project:

Project 1

(Beleids)medewerkers en uitvoerders in Brabantse gemeenten en de provincie worden opgeleid over biodiversiteit en voedselvoorziening voor bijen en bestuivende insecten en beheer van leefgebied en inzet van middelen daarin.

Doel

Kennis en middelen binnen gemeenten en provincie wat betreft biodiversiteit en voedselvoorziening voor bijen worden optimaal benut waardoor de leefomgeving van de bij wordt verbeterd.

Partner/begeleider: VNG, Verschillende gemeenten, provincie. De provincie zal hierin een hoofdrol vervullen omdat het aansluit bij een van haar kerntaken: verbeteren van biodiversiteit. De VNG (en daarvan de Brabantse gemeentes) zou hierbij fungeren als moderator.

Project 2

De imkeropleiding wordt opnieuw ingezet om het aantal jonge imkers in Brabant te vergroten.

Doel

Het aantal Brabantse imkers wordt vergroot en met hun kennis en kunde wat betreft het houden van bijen, groeit de bijenpopulatie in Brabant.

Partner/begeleider: Mans de Jong, Veehouder en imker Toon van den Oord.

Mans de Jong is bijenexpert en Toon van den Oord is voorzitter van de Agrarische Natuurvereniging Het Groene Woud en ambassadeur van Stichting Food4Bees.

Project 3

Pilot groene gemeenten, gebruik van bijvriendelijke veevoedergewassen, groenbemesters en (akker)randen.

Doel

Het voedselaanbod voor bijen in agrarisch gebied wordt uitgebreid, dit bestendig de biodiversiteit en zorgt voor een grotere bijenpopulatie.

Partner/begeleider: Louis Bolk Instituut, Vereniging Nederlandse Gemeenten, Alterra, Groen Blauw Stimuleringskader

Project 4

Vooruitlopen op de GLB (Gemeenschappelijk Landbouwbeleid)-regeling door te sturen op de wijze waarop EFA (Ecological Focus Areas) in deze nieuwe regeling worden ingezet, met daarin de focus op bijen en biodiversiteit.

Doel

De provincie Noord-Brabant geeft op decentraal nivo invulling aan de vergroeningsmaatregelen binnen het Europees Gemeenschappelijk Landbouwbeleid en bestendig hiermee de biodiversiteit en de bijenpopulatie.

Partner/begeleider: bijvoorbeeld Brabants Landschap, Staatsbosbeheer, ZLTO, Nederlandse Bijenhoudersvereniging (werkte eerder samen met de ZLTO aan een project voor de bijen)

Project 5

Het realiseren van zogenoemde bijenlinten langs fietspaden en waterwegen in samenwerking met gemeenten en waterschappen.

Doel

Door de aanleg van bijenlinten langs fietspaden, ontstaat er een ecologische zone die zorgt voor voedselaanbod en verbindingen tussen natuurgebieden die noodzakelijk zijn voor bijen en andere bestuivende insecten.

Partner/begeleider: Vereniging Nederlandse Gemeenten, Bijenlint van de Bijenstichting. De gemeente kan hierin een hoofdrol vervullen omdat zij in veel fietspaden beheert. De Bijenstichting kan met de reeds opgedane ervaring met betrekking tot de aanleg van bijenlinten hierin fungeren als begeleider.

Project 6

Impuls voor lokale initiatieven zoals Food4Bees en Heemtuin Rucphen.

Doel

De levensomstandigheden voor bijen in Brabant worden verbeterd door een financiële impuls te geven aan constructieve initiatieven van burgers op het gebied van bestendiging van de bijenpopulatie.

Partner/begeleider: VNG, Alterra, Food4Bees, Heemtuin Rucphen, Bijenstichting, diverse burgerinitiatieven.

Interessant daarbij is een initiatief van de Vereniging Nederlandse Gemeenten: Burgerinitiatief groene domein: start leernetwerk ambtenaren.

<http://www.vng.nl/onderwerpenindex/bestuur/burgerparticipatie/nieuws/burgerinitiatief-groene-domein-start-leernetwerk-ambtenaren>

Bijlage: Steunbetuigingen voor het initiatiefvoorstel Brabant Bijenland

Steunbetuigingen: <http://www.brabant.nl/politiek-en-bestuur/provinciale-staten/vergaderstukken-en-besluiten-ps-en-commissies/agenda-en-vergaderstukken-statencommissies/cer.aspx?qvd=20140117> (zie ingekomen stukken t.b.v. de vergadering d.d. 17 januari 2014)

Stichting Vrienden Heemtuin Rucphen Datum 11/11/2013

De Brabantse Natuur en Landschapstuin

Secr.: Baanvelden 12
4715 RH RUCPHEN
Rabo: 1886.44.679
Telefoon: 0165 343014
KVK: 20112388
www.heemtuinrucphen.nl
Email heemtuin@heemtuinrucphen.nl
Rucphen, 11 november 2013

Onderwerp: steunbetuiging Brabant Bijenland

Geachte leden van Provinciale Staten,

Wij hebben kennis genomen van het voorstel van de Partij voor de Dieren om lokale initiatieven in Noord-Brabant te steunen. Het betreft het project waarbij de provincie initiatieven van burgers en organisaties zoals Heemtuin Rucphen financieel ondersteunt. De vrijgekomen middelen zullen worden ingezet voor initiatieven zoals het zaaien van drachtplanten en aanleggen van foerageergebieden en nestelgelegenheid voor bijen. Ook het verzamelen en verspreiden van kennis over bijen in het algemeen is in onze ervaring een waardevol instrument voor het herstel van een gezonde bijenpopulatie. Wij verwachten dat een investering in de ondersteuning van lokale initiatieven een versterking van het vrijwilligersnetwerk zal opleveren en zal zorgen voor de bestending van kennis in Brabant. Dit zal als gevolg hebben dat herstel van een gezonde bijenpopulatie in Brabant een aanzienlijk grotere kans van slagen heeft. Het bestuur van de Stichting Vrienden Heemtuin Rucphen (SVHR) draagt de bij in de ruimste zin des woords een warm hart toe en daarom ondersteunen wij dit idee van harte.

Met vriendelijke groet,

Bestuur Stichting Vrienden Heemtuin Rucphen. SVHR
Mans de Jong (secretaris)

Zusje Brans (penningmeester)

Fietsersbond Noord-Brabant Datum 11/11/2013

's-Hertogenbosch, 11 november 2013

Onderwerp: steunbetuiging Brabant Bijenland

Geachte leden van Provinciale Staten,

Wij hebben kennis van het voorstel van de Partij voor de Dieren om bijenlinten langs de fietspaden in Noord-Brabant aan te leggen. Het betreft het project waarbij gemeenten en provincie bijenlinten aanleggen langs de fietspaden.

Fietspaden zijn belangrijke verbindingen tussen natuurgebieden. Ecologische Verbindings Zones tussen natuurgebieden bleken niet overal gerealiseerd te worden. De aanleg van fietspaden kunnen in elk geval zorgen voor een toename van bestuivende insecten. Hierdoor wordt het tevens mogelijk toch een vorm van Ecologische Verbindings Zones te realiseren, gekoppeld aan het verbeteren van de leefomgeving voor bestuivende insecten en gekoppeld aan aantrekkelijker fietspaden.

Fietspaden vormen ook belangrijke verbindingen. De aanstaande realisatie van 3 (en later nog meer) snelfietspaden in Brabant illustreren dit. Omdat juist deze fietspaden deels nog aangelegd gaan worden, zou het interessant zijn om deze meteen te voorzien van bijenlinten waarmee dus "werk met werk" wordt uitgevoerd.

Wij verwachten dat de bijenlinten geen invloed zullen hebben op de verkeersveiligheid en sociale veiligheid. Zoals voor alle groenvoorziening geldt ook nu dat er zodanig gemaaid wordt dat er geen overhangende planten op het fietspad zijn en de begroeiing niet onoverzichtelijk hoog wordt. Fietsers dragen de natuur een warm hart toe en daarom ondersteunen wij dit idee van harte.

Met vriendelijke groet,

Aad Smid
Provinciaal vertegenwoordiger
Fietsersbond Noord-Brabant
06 1913 4751
provnbrabant@fietsersbond.nl
www.fietsersbond.nl/noordbrabant

Nederlandse Bijenhouders Vereniging Datum 11/11/2013

Wageningen, 11 november 2013

Onderwerp: steunbetuiging Brabant Bijenland

Geachte leden van Provinciale Staten,

Wij hebben kennis genomen van het voorstel van de Partij voor de Dieren tot het opzetten van een imkeropleiding teneinde het aantal jonge imkers in Brabant te vergroten.

Het voorstel tot financiële steun voor imkeropleidingen wordt door ons gezien als een belangrijk instrument om de bijenpopulatie in Brabant te herstellen en te borgen. Tevens zullen deze opleidingen de kwaliteit van de imkers en de imkerij bevorderen. De imkeropleiding zoals die in 2010 en 2011 is uitgevoerd met provinciale subsidie door Streekhuis Kempenland was een groot succes.

Het merendeel van de destijds opgeleide imkers zijn nog steeds actieve bijenhouders en het aandeel jongeren is relatief groot. Ook het op peil houden van kennis van deze imkers en van hen die al langer imkeren is van groot belang.

Wij steunen het initiatief van de Partij voor de Dieren tot het opzetten van een imkeropleidingen naar het voorbeeld van de opleiding in Kempenland daarom dan ook van harte.

Namens de Nederlandse Bijenhouders Vereniging

A.Rietveld

Stichting Food4Bees Datum 11/11/2013
Oirschot, 11 november 2013

Onderwerp: steunbetuiging Brabant Bijenland

Geachte leden van Provinciale Staten,

Wij hebben kennis genomen van het voorstel van de Partij voor de Dieren om lokale initiatieven in Noord-Brabant te steunen. Het betreft het project waarbij de provincie initiatieven van burgers en organisaties zoals Food4Bees financieel ondersteunt. De vrijgekomen middelen zullen worden ingezet voor initiatieven zoals het zaaien van bloemmengsels, het plaatsen van bomen en drachtplanten en het aanleggen van foerageergebieden voor bijen. Ook het verzamelen en verspreiden van kennis over bijen in het algemeen is in onze ervaring een waardevol instrument voor het herstel van een gezonde bijenpopulatie.

Een investering in de ondersteuning van lokale initiatieven zal een versterking van het vrijwilligersnetwerk opleveren en zal zorgen voor de bestendinging van kennis en toenemende biodiversiteit. Het herstel van een gezonde leefomgeving voor bijen, vlinders en andere nectar en pollen etende insecten in Brabant heeft hiermee een aanzienlijk grotere kans van slagen. Het bestuur van Stichting Food4Bees draagt de bij een warm hart toe en daarom ondersteunen wij dit voorstel van harte.

Met vriendelijke groet,

Ir. Eric van Oijen
Bestuur Stichting Food4Bees